

roke v šolo, kjer bi se vzgajali proti volji staršev in proti volji Cerkve!

To je edino pravo katoliško stališče v šolskem vprašanju. S tega stališča moramo presoati vsak šolski načrt in če ne odgovarja katoliškim načelom, ga odločno zavreči!

V odgovor „Kmetijskemu listu.“

Z ozirom na izvajanja „Kmetijskega lista“ in na pismo znanega Mermolja bi jaz stavil dvojno vprašanje, na katero mi naj blagovoli „Samostojna“ odgovoriti:

1. Vi nam toliko predbacivate, da smo bili mi Habsburgovci, da smo ščitili dunajsko apostolsko veličanstvo po milosti božji, da smo bili za vojsko (kar seveda ni res), zakaj pa ste g. Mermolja tudi Vi šli v vojsko za Habsburžane in oblekli avstrijsko vojaško suknjo, če ste bili zoper vojsko, zoper Habsburžane, ha?! Zakaj pa ste tudi Vi vzeli puško na ramo, šli v boj in se dali celo raniti za Habsburžane? Če bi bili Vi takrat res značajni in dosledni, potem bi se Vi morali zoperstaviti temu, in če bi Vas tudi stalo življenje. Zdaj je lahko govoriti, pa prej je bilo drugače. Vi bi morali avstrijsko vojaško suknjo proč vreči, puško v kot potisniti in reči: Jaz sem prepričan, da je ta vojska velika krivica, jaz ne grem. Glejte, takrat bi nam Vi bili lepi vzgled dali, in mi Vas imeli za mučenika, zdaj pa rajši tiho bodite!

2. Vi „Samostojniki“ nam predbacivate, da smo dali pobrati zvonove, da smo se zvezali s Turki itd. Vprašam Vas, zakaj pa Vi niste takrat nastopili, ustanovili „Samostojno“, začeli pisati v „Kmetijski list“ in vpriporili protiakcijo? Zakaj ne? Saj ste imeli pravico, kakor zdaj. Zakaj pa ste se skrivali kakor zajci? Ni-li res: vešala Vam niso dišala? Vi ste po večini rajši doma ostali ali pa za fronto (Urek) in igrali ulogo vojnih dobičkarjev, zdaj, ko se čutite varne, sedaj so Vam jeziki zrasli.

Nesramen lažnjivec pa je vsak, ki trdi, da je naša stranka vojsko začela — take moči pa nima —, da jo je pospeševala, pač pa je res, da je naša stranka s svojo agitacijo („Slovenski Gospodar“ zadnja leta ni smel na fronto) vojski konec napravila, ko bi drugače še lahko leta in leta trajala.

Poslaneo, Vesenjak:

Napeljava elektrike, naša najbližja in najnujnejša gospodarska zadeva.*

Svetovna vojska in njene posledice, pred vsem sedanji nered in pomanjkanje v Evropi, nam je prineslo vsakovrstne težave v naše gospodarstvo. Manjka našim ljudem dobre razsvetljave, manjka delavnih moči, manjka kurjave. Sicer pa je naše gospodarstvo v marsičem zaostajalo za onim v drugih krajih. In vendar je tudi za naše kmetijstvo največjega pomena, da se poslužimo najboljših sredstev, da lahko tekmuje, in si prebivalstvo olajša svoje delo ter ga opravi lažje. Za naše kmetijstvo in za naše obrtništvo je neizmerno važnost, da se obrat elektrizira — to se pravi, da delamo z električno močjo.

Sedaj imamo v Fali nad Mariborom električno centralo, katera proizvaja toliko toka, da bo v bogati meri zadostoval vsem našim potrebam. Lahko pa se pri Mariboru takoj zgradi še ena takšna centrala.

Velika važnost električnih central in vodnih sil v naši Dravski dolini je razvidna iz težkega boja, ki smo ga imeli za Maribor in Dravsko dolino v Parizu. Nemci so se dobro zavedali, kako neizmerno važnost so za gospodarski razvoj vodne sile naše Drave, zato so se tako krčevito branili in hoteli za Nemško Avstrijo dobiti ta kos naše zemlje.

Elektrika kot luč.

Zavedajmo se gospodarske važnosti teh naprav tudi mi in poslušajmo se jih!

Videli smo, koliko težav so naši ljudje imeli z razsvetljavo. Kako se je veržilo s petrolejem in svečami in kako drago so morali kmetje to plačevati ali zamenjati! Sedaj smo dobili petrolej z Amerike, a silno drag je, ker nima naš denar nobene veljave zunaj naših mej. Prihranimo pa si lahko vse sitnosti in imamo lahko poceni in dobro razsvetljavo, ako se pobrigamo za električno luč, ki jo lahko imamo na naših tleh. Pomislite: nismo navezani na uvoz iz tujih držav, ni nam treba dajati denarja v tuje dežele, ni treba čakati, kdaj nam tuje države in tuji trgovci pošljejo petrolej!

Imamo sicer v različnih krajih karbid, toda to je še vedno negotova, nestalna in pred vsem zaradi eksplozije po nepravilnem ravnanju za življenje, za zdravje in za imetje nevarna luč, ki zahteva pazljivo in večji rok, da ni nesreče.

Pravilno napeljana električna luč pa izključuje vsako nesrečo, ne more priti do požara. Luč je najboljše in najčistejša, pa tudi najbolj varna. Ni treba vžigalca, ni treba čiščenja; malo zaobrneš gumb, da napraviš stik in pot električnemu toku, — pa imaš luč.

O p e m b a: Elektrarna na Fali prične z obratovanjem prihodnji mesec. S Fale dobe električno luč v Mariboru vsa ona področja, in zlasti v okolici, ki se že uporabljajo za električni tok. V mesecu marcu dobi s Fale razsvetljavo tudi mariborsko mesto.

Elektrika kot gonilna moč.

Se važnejša, kakor kot luč, nam more postati elektrika kot gonilna moč pri kmetijskem in obrtniškem obratu, da ga opravljamo z lahkoto in da izločimo benzin, surovo olje pri Diesel-motorjih in razna taka tuja, draga in nevarna sredstva. Napeljimo v naše občine in v vsako hišo ter gospodarstvo električni tok in olajšali si bomo neizmerno delo. Za priče svojim trditvam nasproti raznim „nevernim Tomažem“ kličem vse one naše močje in mladeniče, ki jih je svetovna vojska vrgla daleč v svet in so videli to, o čemer pišem. Prosim jih, naj z živo besedo pomagajo dramiti naše rojake, da bomo tudi mi napredovali!

Električna sila nam more gnati vse naše mlatičnice, naše slamoreznice, naše čistilne stroje, celo naše bruse! Kako lahko, kako snažno, kako naglo se dela s pomočjo električnega toka, to mi veruje le tisti, kateri je to že videli. Pomislite, prijatelji, koliko delavnih sil si prihranite, koliko muke prihranite svoji živini, ako delaš z elektriko!

Vsako leto sem gledal ljudi pri težavnem mlatičnem delu. Kako so trpeli ljudje in živina! Prah jih je dušil, znoj jim je lil po celnem telesu, z žganjem so se mamili, da telo navidez ni opešalo. Koliko oblake se pokvari v tem trudu, znoju in prahu, to ve samo oni, ki si sam to izkusijo. Ljudje božji, smilite se mi in s svojim nasvetom bi vam rad pomagal, da se vam olajša delo. Pomagajte lahko sebi in svojim otrokom. Ne bodite nazadnjaški in zaspani! Nič ne morejo storiti v takih važnih in za vas najpomembnejših gospodarskih stvareh, ako si ne daste dopovedati, da morate sami sodelovati.

Z električno močjo naj šiva tudi naš krojač in krojačica, naš čevljar, naš mizar naj žaga in obla s pomočjo elektrike, naš mlinar melje z električno silo in vsaka večja občina imej žago za stavbeni in drugi les! To se izplača prav dobro, je zdravo za posameznika in koristno za vse skupaj.

Elektrika kot pomočnica v gospodinjstvu.

Tudi gospodinjstvo se s primernimi električnimi napravami mnogo olajša njihovo delo in trpljenje. Gospodinja z elektriko lahko pred vsem kuha manjše in tudi večje stvari. Le pomislimo, koliko neprijetnosti imajo sedanje naše peči in tudi štedilniki! Koliko nesreč se zgodi, ko se kuha s špiritom ali pa s petrolejem! Kadar mislim na raznovrstne težave naših gospodinj, se zmiraj spomnim svojega dobrega znanca, ki je znal te težave tako nazorno in lepo pripovedovati. Zbolela mu je žena in moral je kuriti našo domačo peč ter kuhati. Ni mogel zanetiti ognja. Zlezal je v peč, pihal in pihal, se zraven jokal; obilni dim mu je silil v oči in v pljuča, ker je s svojim obilnim zadnjim delom telesa zamašil odprtino. Tako je nazadnje vse odimil in prisilil ter preklinjajoč surova drva, peč in ženo bolezen, zlezal nazaj na prsto in se otepal črnih saj in sivga dima. Naše gospodinjstvo so sicer bolj praktične, a kuriti le morajo za vsak čaj bolniku, za vsak požirek mleka otroku. In to posebno v zimi ni šala! Vse te in druge kuharske malenkosti lahko opraviš v sobi s pomočjo elektrike. In kdo ne bi trpeči materi privoščil olajšav in otroku ter bolniku ne sveže, čiste, zdrave hrane in dobre pijače??

Z električno močjo pa tudi lahko likaš vsakovrstno perilo: rjuhe, srajce, ovratnike, sploh vse. Ni ti treba ne oglja, ne železa. Sam si izračunaj, kako prijetno je za gospodinjstvo vse to in koliko prihraniš kurjave, ki jo vedno težje dobiš in dražje plačuješ.

Navedli bi še lahko v gospodarstvu prave čudeže, ki jih delamo s pomočjo elektrike, toda glavne, praktične reči za naše kmetijstvo in obrtništvo smo omenili.

Brigajmo se pravočasno!

Tako je moj klic v tej zadevi. Vrstice, ki sem jih napisal, imajo namen vzbuditi pravočasno naše ljudi, da ne zamudijo prilike in da grede z duhom in potrebami našega časa. Izvršili bomo te prekoristne in prepotrebne naprave le tedaj, ako bodo naše občine in naši okrajni zastopniki storili svojo dolžnost. Zadeve ne smemo prepustiti raznim privatnim spekulantom in dobičkarjem! Naša Kmečka Zveza se z vso vnamo zanima za stvar in če bo našla pri vseh naših ljudeh dovolj razumevanja, bo se dalo napraviti marsikaj v korist našega ljudstva.

Veliko novih sredstev, strojev in naprav bo treba za izpeljavo tega velikanskega načrta, toda ob dobri volji bo šlo vse. Ko bomo z vsem gotovi, pa se bomo radovali, ker bomo še le tedaj zamogli oceniti velikanski pomen te nove naprave.

Naš največji politični nasprotnik, bivši župan Ornič, je imel čisto pametne in praktične misli. Tudi on je za svoj Ptuj hotel električno centralo „Petovio“, ali nasprotovali smo mu, ker nam je hotel presečiti celo naše Spodnje Ptujsko polje in ker bi taka zgradba bila tam predraga. Že tedaj smo se izrekli za elektriziranje obratov, a rekli smo, naj se izkoristi vodna sila nad Mariborom. To se je sedaj zgodilo. Naloga naše vlade, naših okrajnih zastopov in naših občin je, da dobljene električne sile uporabijo. Zgoditi pa se mora to potom občin ali na združeni podlagi, nikakor pa ne na korist in dobiček posameznih podjetnikov.

Politične vesti.

Danes, 17. decembra ima naš regent Aleksander svoj rojstni dan!

Jugoslavija.

Regent Aleksander se še vedno mudi v Parizu radi vojne odškodnine Srbiji, katera zahteva 2 milijardi. Zavezniki menda ne bodo pristali na celo zahtevano svoto. Po Beogradu raznašajo demokratske vesti, da je že podpisan ukaz za odškoditev Narodnega predstavništva za dobo dveh mesecev. V finančnem ministristvu je začela delovati komisija za ureditev naše valute. Ta komisija bo delovala en mesec in nato bo izmenjava kron v dinarje v mesecu februarju 1920.

Delegacija kraljevine SHS je izročila predsedniku mirovne konference Clemenceauju noto, v kateri opozarja vrhovni svet na trpljenje Jugoslovancov, ki so kot podaniki bivše Avstro-Ogrske še vedno kot vojni vjetniki v Italiji.

Predsednik naše vlade za Slovenijo dr. Zerjav, demokrat in liberal, sestavlja novo pokrajinsko vladno. Poverjeništvu za notranje stvari bi naj prevzel liberalni uradnik iz Beograda Baltič. Pravosodje stari liberalca dr. Ravnihar. Uk in bogočastje demokrat Vajda, ravnatelj ptujske gimnazije. Socialni demokrati pa kandidirajo v deželno vladno: Prepeluha, Golouha in Jakliča. Samostojna pa poriva na stolec poverjeništvu za kmetijstvo Ureka. Od naše krščanske ljudske stranke in KZ ne bo nobenega zastopnika v tej vladi, katero sestavlja samodržec dr. Zerjav po strogo liberalnem in socialdemokratskem receptu.

Italija.

D'Annunzijo zbira v Zadru čete in municijo za vojni pohod na Split. Na Reko prihajajo vedno laške torpedovke, kar je dovolj jasen dokaz, da se ponavljajo rojarski napadi D'Annunzija s podporo in v sporazumu z italijansko vlado.

Avstrija.

Vrhovni svet v Parizu je sklepal o vprašanju prevzetja avstrijske uprave v svoje roke. Tirolska zahteva v Parizu, da se jo priklapi k Bavarski. Delavski sveti na Dunaju so oborožili v zadnjem času 70 tisoč delavcev.

Čehoslovaška.

Čehoslovaška vlada je že začela kulturni boj proti Cerkvi. Iz krajevnih in okrajnih šolskih svetov so že odslovili zastopnike Cerkve. Sploh pripravlja Čehoslovaška vlada zakon o popolni ločitvi Cerkve od države.

Ogrska.

Ogrska vlada je sestavila svojo mirovno delegacijo za Pariz. Mirovno odposlanstvo v Madžarski šteje 7 glavnih odposlancev pod vodstvom grofa Alb. Apponyi.

Bolgarija.

Bolgarija je podpisala mir. Vojne odškodnine so jej naložili 2% milijarde v zlatu. Vrh tega še mora poravnati vso škodo, povzročeno v vojni Srbom. Bolgarija se zaveže, preskrbeti Srbijo in Grško s premogom. Sme imeti samo čete za vzdrževanje miru. Mednarodna komisija bo nadzirala bolgarske vladne posle in pobirala davke.

Rumunija.

Rumunska mirovna delegacija v Parizu je podpisala saintgermainsko mirovno pogodbo in mir z Bolgarijo.

Gospodarske novice.

Slov. kmeč. družba v Ljubljani ima v torek dne 30. t. m., ob 10. uri dopoldne v Mestnem domu v Ljubljani občni zbor za podružnice na Kranjskem. Stajerske in koroške podružnice bodo zborovale pozneje v Mariboru. Sedanji občni zbor v Ljubljani bo spreminil pravila v toliko, da se tudi Slov. Stajerska, Koroška in Prekmurje priklapi k delokrogu Slovenske kmetijske družbe. Izvolil se bo tudi predsednik in podpredsednik.

Kletarski tečaj. V primeri z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami, je naše kletarstvo še na jako nizki stopnji. Zaradi tega je zlasti sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimejo boljšega kletarjenja ter da pridelujejo dobro, okusno, stanovitno in čisto vino, ker je drugače nemogoče, s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo grozdje, če ne zna iz njega pripraviti take pijače, kakoršno se dandanes po svetu zahteva? Ravno tako je tudi za kmetijske kletarje, ki posredujejo prodajo vina, znanje umnega kletarstva, zlasti pravičnega ravnanja s posodo in z vinom neobhodno potrebno, kajti iz najbolj zlahke kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najgusnejša pijača! Da imajo ukazeljni priliko, se v umnem kletarstvu temeljito izučiti, priredi višji vinarski nadzornik B. Skalicky pri drž. vzorni kleti v Novemestu tekom tekoče zime več trodnevni kletarskih tečajev. Kdor se misli katerega teh tečajev udeležiti, zglašaj naj se takoj pri državnem vinarskem nadzorstvu v Novemestu. Ker je številno udeležencev za vsak tečaj omejeno, treba se je, komur je na sviri ležeče, čim prej zglašiti. Vsak, kdor bo v ta tečaj sprejet, bo o tem potem posebnega vabila vsaj tedon pred pričetkom tečaja obveščen. — Državno vinarsko nadzorstvo za Kranjsko v Novemestu.

Kaj je z vinskimi davki? Te dni se je razglasilo po občinah, da mora vsak vinogradnik naznani pri občinskem uradu tekom osem dni, koliko vina je pridelal leta 1919 in koliko ga bo porabil za svoje domače potrebe in koliko ga bo prodal. Razglas Nadzorstva za deželne davke pravi, da se tisti, ki bo

to naznanil, plačal 50% manj vinskega davka. Dasi-
ravno je vinski davek nezakonit, vendar sedaj, ko
imamo liberalno-socialistično vladno, ki ne mara ugo-
diti kmetiskim zahtevam, ne kaže drugega, nego da
vsak vinogradnik, razen tistih, ki imajo običajno ura-
dno, koliko vina se porabi leta 1919 za domačo potrebo. Če
tega ne stori, bo moral plačati od 1 hl 9.50 K in mu
bodo uradniki sami odmerili, koliko vina gre za do-
mačo rabo. Zanimivo pa je, da ravno za časa nasil-
nega vladanja mladoliberalca dr. Zerjave vlada ni
marala odpraviti vinskega davka, kakor je bilo ob-
ljubljeno. Značilno tudi je, da se Samostojna Kmetijs-
ka Stranka s tako velikim apetitom klanja predsed-
niku sedanjega liberalno-socialističnega deželne vlade dr.
Zerjavu in da vstopa s svojim Urekom v to vladno. —
Omenjamo, da stoji naša Slov. Kmečka Zveza prej-
koslej na stališču, da mora vinski davek zgineti. Naš
poslanec dr. Josip Hohnjec je poslal dne 24. nov. in-
terpelacijo na finančnega ministra v Beogradu glede
vinskega davka in ga vprašal, zakaj pripusti, da se
pobira na Slov. Štajerju tak nezakonit davek. Odloč-
no je zahteval, da se mora ta davek odpraviti.

Vzreja Zrebet. Zrebet s štriglom snažiti prvo
leto ni priporočljivo. Taki konji so kasneje običajno
neobčutljivi za bič. Zrebetom prija pri snaženju naj-
bolje trda sirkova ščetka in eunjia, s katero se žival
resnaje očisti.

Pitanje svinj s koruzo. Po mnogih krajih imajo
navado krmiljenje pitati s koruzo. To je za naše
kraje, kjer koruze komaj za osebno uporabo pridelav-
ma, velika potratna, osobito, če pomislimo, da prašič
50% žita ne zgrize in zmelje z zobmi kakor n. pr.
konj. Zelo priporočljivo je mesto cele koruze krmiti
koruzno moko med drugimi živežem, ker s tem prvič
prihranimo polovico in je zmleta koruza tudi lažje
prebavljiva.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zateu so dosegle
cene za hmelj bajno visoko ceno, kajti za češki hmelj
plačujejo po 3950 do 4100 K za 50 kilogramov, za
hmelj letnika 1918 plačujejo do 2400 K in celo za
hmelj letnika 1917 po 1700 do 1800 K za 50 kilogra-
mov. Kot vzrok se navaja izborna valuta čehoslovaš-
ke države ter dejstvo, da je bila letos zelo slaba
hmeljska letina.

Seme izvirne severonemške rumene in rdeče
Mamut-krmilne pese ima v zalogi Slov. Kmetijska
družba v Ljubljani. Cena 24 K 1 kg. %

Maksimalne (najvišje) cene? Slišimo, da hoče
liberalno-socialistična vlada upeljati najvišje cene za
kmetijske pridelke in nastavit hude kazni za tiste, ki
bi te meje prekoračili. Proti temu ukrepu bode treba
odločnega nastopa. Zakaj pa vlada nima nič proti te-
mu, da bogati tovarnarji z pretiranimi cenami pri us-
nju in blagu za obleko do kože ožirajo kmetisko lju-
dstvo! Tu napravi vlada modo, če imaš korajžje!

Cene na zagrebški borzi dne 13. decembra:
pšenica moka št. 0 700 K, št. 2 600 K, krušna mo-
ka 500 K, seno prešano 75 K za 100 kg. (Obzor).

Dražba. V četrtek, dne 18. decembra t. l., toč-
no ob 10. uri dopoldne, se bodo prodali pri prof. sla-
galistu v Mariboru, Zvezna cesta št. 16, potom javne
dražbe 12 sodov za strojno olje in 8 sodov za petro-
leji iz trdega lesa proti takojšnjemu plačilu v gotovi-
ni. Zdražilec mora na lastne stroške takoj odstraniti
kupljene predmete.

Našim naročnikom.

Grozna draginja vlada povsod, tudi v tiskars-
kih potrebščinah. Ko smo lansko leto določali
naročnino „Slov. Gospodarju“, so bile cene raz-
nih potrebščin sicer jako visoke, a proti današ-
njim cenam še zelo nizke. Pričakovali smo, da
bo draginja izginila. A cene so rastle od dne
do dne. Tiskarjem smo morali med letom dva-
krat zvišati tedensko plačo skupno za 215 K:
papir se je med letom podražil pri kilogramu
od K 2'40 na 5 K; barva je poskočila za 12 K,
surovo olje se je podražilo pri kilogramu od
40 v na K 5— itd. Drugi listi so med letom
po dvakrat zvišali naročnino, mi tega nismo ho-
teli storiti, temveč smo rajši sami trpeli škodo.
Iz tega bode cenj. naročniki spoznali, da
nikakor ne iščemo dobička. Vendar zaradi ne-
znosne draginje smo primorani letos naročnino
izdatno zvišati, ker bi drugače morali v pol letu
napovedati konkurz.

Koliko bo stal „Slovenski Gospodar“ v letu 1920?

Naročnina našemu listu bo znašala:

Za celo leto K 24—
„ pol leta „ 12—
„ četrt leta „ 6—

Pravzaprav znašajo stroški za enega naroč-
nika K 32— na leto, a mi smo listu določili
naročnino na K 24—, ker hočemo drugo po-
kriti z inserati. Dasi ravno bo „Slov. Gospodar“
stal K 24— na leto, še bo z ozirom na svojo
obsežnost gotovo najcenejši list v Sloveniji. Saj
so še letos stali listi, ki so bili za polovico
manjši od „Slov. gospodarja“, 15 K na leto! In
če pomislimo, 24 K res ni veliko za današnje

razmere! Glej! Pred vojsko je stal naš list 4 K.
Za 4 K si takrat dobil 4 litre dobrega vina ali
2 in pol kile špeha ali najmanj 80 jajc, zdaj
pa pomisli, kaj te reči danes stanejo? 4 litre
vina stane najmanj 56 K, pa še dobro ne bo;
2 in pol kile špeha stane v Mariboru 100 K, in
80 jajc pa že stane 160 K. Ako bi torej mi
naš list tako podražili, kakor so se podražile
druge reči, bi naš list moral stati danes vsej
100 K na leto. Stal pa bo samo 24 K, torej še
gotovo ni predrag.

Na agitacijo za naš list!

Danes priložimo položnice za pošiljanje na-
ročnine. Stare naročnike prosimo, da nam osta-
nejo zvesti in nam takoj pošljejo naročnino za
l. 1920. Prizadeva pa si naj vsak somišljenik,
da nam pridobi še veliko novih naročnikov. Naš
list mora v vsako slovensko hišo! Če si kdo
ne more lista sam naročiti, pa naj vstopi v
zvezo z enim ali dvema sosedoma ter si naj
list skupno naročijo. Pristaši! Na delo torej za
kmečko stvar in kmečki list „Slov. Gospodar“!

Upraviništvo in uredništvo
„Slov. Gospodarja.“

Tedenske novice.

Tiskovni pogreški. Velik del današnje števil-
ke je stavljen na stavni stroj, katerega goni
plin. Ker je pa v zadnjem hipu zmanjkalo plina,
ni bilo več mogoče popraviti tiskovnih pogreš-
kov.

Nasilna cenzura v Mariboru. Radi odločno na-
rodnega stališča in propagiranja velike jugoslovans-
ke ideje sta bila „Slov. Gospodar“ in „Straža“ ves
čas vojne več ali manj v vsaki številki močno pobel-
jena. Cenzurirali so nas nemški oficirji, nemški gla-
var in nemški državni pravdnik. A ti naši narodni
neprijatelji niso s tako vehemenco vihteli orožje cen-
zure — modri svinčnik — kakor ga je zavilnel mari-
borski cenzor dr. Senekovič nad „Slov. Gospodar-
jem.“ Zaplenil je cel prvi članek, ki se nanaša na o-
klje opozicije, pobelil je močno drugi članek, čes. da
ne smemo kritikovati vlade radi markiranja bankov-
cev in radi visokih davkov, radi draginje itd. Taki
so demokratični nazori dr. Senekoviča. Resnica bode
s: danji liberalno-socialistični vladi in njenim valpe-
tom v oč. Ljudstvo pa bo kljub temu prišlo do bese-
de. Strahu pa nimamo pred sedanjim nasilnim reži-
mom prav nič!

Izobraževalni tečaj. Dne 16. t. m. se je vršil
v Rajhenburgu dobro obiskan izobraževalni te-
čaj za moše in mladeniče, da se izobrazijo za ljudske
voditelje, govornike in organizatorje. Predavala sta
gg. Marko Krajnc in Komlanec. — Enaki tečaji se še
vršijo dne 22. dec. pri Sv. Lenartu v dvorani go-
stilne Arnuš, dne 30. dec. v Slov. Bistrici v
mestni hiši in dne 15. jan. v Trbovljah v Dru-
štvenem domu. Začetek povsod ob 9. uri predpoldne.
Zaupniki, agitirajte za obilno udeležbo!

Zadružna tečaja priredi Zadružna Zveza proti
koncu meseca januarja v Mariboru za mariborsko in
v Celju za celjsko okrožje. Prijave pošiljajte Zadruž-
ni Zvezi v Mariboru, Silerjeva cesta št. 10.

Pododbor Zadružne Zveze šteje že 150 zadrug.
Ustanovilo se je zadnji čas več novih zadrug, pristop-
ilo pa je tudi več starih zadrug.

Samostojna in načrt brezverskega šolskega za-
kona. Liberalci bi radi iz naših šol vrgli krščanski
nauk. Skovali so v Beogradu že tozadevni zakonski
načrt. Slovenski, krščanski misleči starši so že na
številnih shodih Kmečke Zveze in v posebnih protes-
tih najodločneje ugovarjali proti tej drzni in nesram-
ni nakani jugoslovanskih brezvercev, ki se skrivaje
v liberalni in socialdemokratski sukaji. Naši starši
tudi na noben način ne bodo dovolili, da bi liberalci
in socialisti z brezversko šolo oropali našo deo ver-
skega poduka. Pribijemo, da še Samostojna Kmetijs-
ka Stranka kot sinček liberalnega očeta dosedaj niti
z enim stavkom, niti z eno resolucijo na nobenem se-
stanku ali shodu ni upala nastopiti proti temu ušeru
brezverskega šolskega zakona. Da, še več! Vodja
Samostojnežev na Slov. Štajerju, znani Mermolja, je
v Jarenini celo izjavil, da sedaj še ni treba rogoviti
proti temu načrtu, ker se ni zakon. Iz tega je jasno
razvidno, da se Samostojneži ne upajo zameriti svo-
jim krušnim očetom liberalcem.

Poraz Samostojne Kmetijske Stranke pri Mariji
Snežni V nedeljo, dne 14. t. m., je nameravala pri-
rediti Samostojna političen shod pri Mariji Snežni.
Za nekaj dni poprej se je klatil po vaseh naše žup-
nije nek Žnuderl, „šafar brez službe“, doma od Sv.
Jakoba v Slov. gor., ter pridno nabijal vabila za shod
na vogale hiš. Toda mož je imel smolo, kajti njegova
vabila so povsod izginila kar čez noč. V nedeljo po
rani maši, je sklical shod v šolsko poslopje, kar mu
je pa nadučitelj, sklicevalje se na tozadevno odredbo,
preprečeval. Svojo srečo je nato poskusil v gostilni
Krišper, toda tudi tukaj ni smel imeti shoda, ker se
ni mogel izkazati, odkoder se je pritepel, kje da je
in da je shod oblasti naznanil. V svoji onemogli fezi
je obkladal s psovskimi našega navzočega urednika,
izustil nekaj žaljivih in neslanih trditvev o obeh doma-
nih deževnikih in je stihnil šele tedaj, ko se mu za-

vzoči namignili, da ga posadijo na zrak. Mrmraje se
je ta zgaalec vsedel k mizi, povžil svoj „gulaž“, ki
mu pa očitno ni posebno dišal ter izginil kot katra.
Vi zagarji Samostojne, povemo vam glasno na vaša
kosmata ušesa, da vam v naši župniji pšenica ne bo
šla v klasje!

„Sadite črešnje namesto vinske trte!“ Ta na-
svet je dal glavar „Samostojne Kmetijske stranke“,
znani Ivan Mermolja na nekem zborovanju sloven-
skim vinogradnikom. Pravi, da slovensko vino ne bo
imelo veljave, ker bodo Nemci kupovali vino v Italiji.
Mermolja je mnenja, da bi bilo namesto vinske trte
bolje saditi črešnje, ki so baje na Goriškem vrgle
kmetom mnogo tisočakov. Take gospodarske nazore
ima Mermolja, general štajerskih samostojnežev. Mi
pa pravimo, da bodo naši vinogradniki še naprej go-
jili vinsko trto in bodo ponosni na njo, četudi pravi
Mermolja, da je bolje saditi črešnje.

Pri Slov. kmet. družbi v Ljubljani je do dne
15. januarja 1920 razpisano mesto strokovnega tajni-
škega uradnika. Natančneje v „Kmetovalcu“ št. 19
—23.

Kmetska Zveza.

Sv. Trojica v Halozah. Shod Kmečke Zveze
bo pri nas v nedeljo 21. decembra po rani maši.
Pridite!

Leskovec v Halozah. Slov. Kmečka Zveza
zboruje pri nas v nedeljo, 21. decembra po ve-
černicah. Agitirajte za številno udeležbo.

M. Snežna na Velki. Prihodnjo nedeljo, 21.
t. m. ima Kmečka Zveza po pozni božji službi
shod v župnišču. Bomo se pogovorili o važnih
zadevah. Može in žene pridite!

Kmečka Zveza v Mozirju priredi ob-
čni zbor in shod za občine Rečica, Kokarje, Mozirje,
na katerem se bo govorilo o političnem položaju in o
politični in gospodarski organizaciji kmetkega stanu.
Po shodu je volitev odbora in slučajnosti. Shod in
zborovanje je važno, raditega vsi na shod, ki se vrši
v nedeljo dne 21. t. m. ob pol dveh popoldne.

Shodi Slovenske Kmečke Zveze so
se vršili dne 14. decembra: v Rogatecu, pri Sv. Kri-
žu pri Slatini, v Smarju, v Zetalah, pri Sv. Vidu pri
Ptuju, pri Sp. Sv. Kungoti in še na več drugih kra-
jih. V Rogatecu in Sv. Križu je govoril dr. Hohnjec,
v Smarju Vesenjak, v Zetalah Zebot, pri Sv. Vidu
Krajnc in pri Sp. Sv. Kungoti dr. Leskovec. Na vseh
shodih se je pokazalo, da je ogromna večina ljudstva
ostala zvesta naši krščanski stranki in da so le ne-
kateri zapeljani ljudje, predvsem častihlepneži in šta-
jerskijski nemškotariji in vojni dobičkarji na strani
laži-kmetijske „Samostojne“ stranke. Na zborovanjih
je ljudstvo izrazilo svoje nezaupanje sedanji vladi v
Beogradu in Ljubljani, ki sestoji iz samih liberalcev
in socialnih demokratov. Ljudstvo je sedaj poučeno,
da je sedanja vlada kriva s svojo nesrečno carinsko,
davčno in trgovsko politiko, neznosne draginje, ona
je kriva nereda in korupcije, ki vlada v naši državi.
Povsod, kjer želite shode, oglasite se na tajništvo
Slov. Kmečke Zveze v Mariboru.

V Gornji Poljskavi se je vršil 8. decem-
bra po službi božji lepo obiskan shod Kmečke Zve-
ze. Govorila sta poslanec Pišek in Marko Krajnc.
Naše ljudstvo se zvesto drži Kmečke Zveze. Zboro-
vanje se poslancu Pišku, ki tako očetovsko skrbi za
gnojni blagor svojih volilcev, in Jugoslovanskemu
klubu izrekli svojo zahvalo in zaupanje.

Dopisi.

Gornja Sv. Kungota, Prihodnjo nedeljo, dne
21. decembra ob 3. uri popoldne se vrši v gostilni
Klampfer gospodarski shod za župnije Gornja in
Spodnja Sv. Kungota, Svedina, Sv. Jurij in Sv.
Križ. Govori nadrevizor Pušenjak. Ustanovila se bo
nabavna in prodajna zadruga. Agitirajte za obilno u-
deležbo.

Sv. Marko pri Ptuju. Zadnjo nedeljo, 14. de-
cembra je bil za našo mladino veljepomenben dan.
Dopoldne smo ustanovili za mladeniče Orla, ki kate-
renu se je oglasilo že blizu 40 mladeničev. Popoldne
pa so se zbrala dekleta ter si ustanovila Dekliško
zvezo. Na ustanovnih zborovanjih nam je g. Marko
Krajnc iz Maribora pojasnil namen in pomen Orla
ter Dekliške zveze. Zlasti nas je opozarjal na to, ka-
ko razširjena in razvila je po vsem Slovenskem ka-
toliška mladinska organizacija, Orel in Dekliška
zveza.

Prireditve.

Izobraževalno društvo v Remšniku
priredi dne 26. t. m. (na Stefanovo) ljudsko igro „Tri
sestre“ in burko „Dobro došli! Kdaj pojde domov?“
Na vsopred so tudi govori, deklaracije, petje (moški
zbor), salijiva pošta in tombola. V nedeljo dne 28. t.
K. ljudska igra „Oh ta Polona“ in „Prepirljiva sosa-
da“. Vspored je isti. Za topla jedila in vino je pri-
skrbljeno. Pričakujemo obilne udeležbe naših bratov
iz Pohorja in Dravske doline. — Fantje Bral-
nega društva v Cirkoveh uprizorijo na Stefa-
novo dne 26. t. m. ob pol 3. uri popoldne veslo igro
„Obdinski tepsek“. Sosedje in domačini vabimo k o-
bilni udeležbi.